

Nuoret ja alkoholi

Kuva: Jaan Seitsara

Jos nuori aloittaa alkoholin käytön varhain, se vaarantaa hänen normaalin kehittymisensä aikuiseksi. Usein varhaiseen alkoholin käyttöön liittyy muita käyttäytymisen ja mielen häiriöitä, kuten käytöshäiriöitä ja ahdistuneisuutta. Tällaisia ongelmia on 50–80 %:lla nuorena alkoholin käytön aloittaneista. Runsas alkoholin käyttö lisää myös riskiä harkitsemattomaan seksuaaliseen käyttäytymiseen, päihtyneenä ajamiseen ja väkivaltatilanteisiin.

Nuori altistuu helpommin alkoholin käytölle, jos hänellä on kouluvaikeuk-

sia ja jos kaveripiirissä suhtaudutaan alkoholiin myönteisesti. Koulussa terveystarkastusten yhteydessä kiinnitetäänkin huomiota nuorten alkoholin käyttöön ja pyritään varhaiseen ongelmiin puuttumiseen.

Myös omassa perheessä olevat ongelmat, kuten vanhempien alkoholismi, mielenterveyshäiriöt ja puutteellinen vanhemmuus lisäävät riskiä, että nuorena aloitettu alkoholin käyttö muodostuu myöhemmin ongelmaksi. Suojavia tekijöitä ovat vastaavasti vahva vanhemmuus ja hyvä keskusteluyhteys

perheen sisällä. Varsinaisen riippuvuuden kehittyminen on kuitenkin selvemmin sidoksissa perintötekijöihin kuin ympäristön vaikutuksiin.

Jos nuoren alkoholin käyttö on huolestuttavaa, on käännettävä terveyskeskuksen tai kouluterveydenhuollon puoleen. Nämä voivat alkuselvityksen jälkeen lähettää nuoren nuorisopsykiatriseen selvitykseen ja hoitoon tai muulle asiantuntijalle. Nykyään nuorten alkoholiongelmat hoidetaan yleensä avohoidossa eikä sairaalassa.

Nuoren päihderiippuvuuden hoidossa käytetään toimiviksi havaittuja keinoja. Tällaisia ovat erilaiset yksilö- ja ryhmäterapiat. Myös perheessä tapahtuviin muutoksiin pohjautuvia hoitoja käytetään. Hoitoa voidaan antaa sekä vastaanottotiloissa että nuoren kotona tai koulussa. Lääkehoitoja käytetään myös, mutta ne lähinnä täydentävät muuta hoitoa. Jos nuorella on todettavissa päihdeongelman lisäksi muu mielenterveyshäiriö, kuten ahdistuneisuus tai masennus, nämä hoidetaan samalla kun hoidetaan alkoholiongelmaa ja näissä tilanteissa lääkehoidon merkitys on suurempi.

Avohoidon kesto on yleensä 3–4 kuukautta. Jos nuoren alkoholiongelma on vaikea, tarvitaan kuntoututtavaa laitoshoidoa, jonka kesto voi olla kuukauden luokkaa. Hoitojärjestelmästä riippumatta on hoitomuodosta päästävä sopimukseen nuoren ja hänen perheensä kanssa. Laitoshoido on tärkeämpi huumeongelmien kuin alkoholismien hoidossa.

Noin 40 % nuorista on pysynyt raittina hoidon jälkeen, mutta valitettavasti runsas puolet retkahtaa jo 3 kuukauden kuluttua hoidosta. Tämä johtuu osittain siitä, että jälkihoito on järjestetty puutteellisesti tai sitä ei ole järjestetty lainkaan. Hyvä lopputulos edellyttää riittävän pitkää ja tehokasta jälkihoitoa.

Toimitus